

HD 5/4-93
Før og etter 9. april

Realist
Men politikerne var så oppsatt på
å komme på den riktige siden at de
glemte at deres viktigste oppgave
var å holde Norge utenfor krigen.

103146

31. august 1939 var det lukket møte i Stortingets utvidede utenrikskomite. Komiteens formann, stortingspresident Hambro, uttalte bl.a.: Personlig er jeg av den oppfatning at etter forholdsvis kort tid vil der ikke være tyske fly utenfor Tysklands grenser, og der vil heller ikke være marinefartøyer over havets overflate. Den enorme overlegenhet de allierte har i luften, i forbindelse med den kolossale bensinmangel i Tyskland, gjør det ytterst usannsynlig at man derfra vil kunne gjøre svært meget... Jeg tror at de alliertes oppfatning er den at der i Tyskland i dag, hvis de har det antall flymaskiner som de selv oppgir, ikke finnes olje til mer enn et tokt for dem alle til London eller Paris. Vel, vel, vel!

Her ser det ut for at man kopler ut fornuften og lar anglomanien råde. Dette er altså sagt av Norges første mann etter kongen.

Den virkelige trusselen som Norge stod overfor var ikke noe planlagt eller omfattende angrep på norsk sjø eller landterritorium. Det lå utenfor nordmennenes forestillingsverden.

Mowinckel var inne på at «Tyskland vil svare med å erklære oss krig» dersom Norge bare innskrenket seg til å protestere mot den britiske mineutleggingen. Men han la samtidig til at tyskerne ikke kunne besette noen plass i Sør-Norge fordi tyskerne ikke ville komme forbi den mektige britiske flåten. Mowinckel i debatten 8. april: «Kunne man derfor drive spillet slik at resultatet blir at Tyskland igjen vil operere på samme måte i vårt territorifarvann som England har operert, så er det følt nok, men det er dog bedre enn krig med den eneste makt som vi må betenke oss på å føre krig med, nemlig Storbritannia».

Og så kom 9. april. En skammens dag, politikerne hadde unnlatt å mobilisere, selvfølgelig for ikke å risikere å komme i krig med England, som hadde varslet tiltak mot Norge den 5. april. Og også tidligere hadde ført en truende tone. Slik la de landet åpent for Tyskland. 15.000 tyske soldater hærtok Norge, mens vi ifølge major O.H. Langeland kunne ha mobilisert over 400.000 mann.